

ردیف استاد ابوالحسن صبا

برای سازنی

تنظیم

عبدالنقی افشارنیا

مؤسسه‌ی فرهنگی - هنری ماهور

تهران، خیابان حقوقی، شماره‌ی ۴۲، طبقه‌ی همکف

کدپستی ۱۶۱۱۹۷۵۵۱۶

تلفن: ۷۷۵۰۲۴۰۰ و ۷۷۶۰۱۰۲۰

www.mahoor.com

info@mahoor.com

ردیف استاد ابوالحسن صبا

برای ساز نی

تنظیم

عبدالنقی افشارنیا

اجرا: فرهاد زالی

ناظر ضبط: عبدالنقی افشارنیا

صدابردار: احسان عابدی

تاریخ ضبط: ۱۴۰۳

تصویرگری جلد	مهدی فراهانی
نت‌نگاری	بهاره سیاسی
چاپ اول	۱۴۰۳
تعداد	۵۰۰ جلد
لیتوگرافی	باران
چاپ و صحافی	ایده آل

© حق چاپ محفوظ است.

شابم: ۸-۵۱-۸۰۲۶۴۱-۹۷۹-۰-۸ ISMN: 979-0-802641-51-8

فهرست

پیش‌گفتار ۶

Dastgâh-e Shur

دستگاه شور

۱. چهارمضرب ۱۳
۲. درآمد ۱۴
۳. درآمد رهاوی (رهاب) ۱۵
۴. درآمد اوج ۱۵
۵. سلمک ۱۶
۶. شهناز ۱۷
۷. قرچه ۱۸
۸. رضوی ۱۹
۹. حسینی ۲۰
۱۰. کوچک و بزرگ ۲۱
۱۱. دوبیتی ۲۲
۱۲. خارا ۲۳
۱۳. قجر ۲۴
۱۴. ملانازی (زیرکش سلمک) ۲۴
۱۵. فرود ۲۴
۱۶. گریلی ۲۵

Âvâz-e Abu'atâ

آواز ابوعطا

۱. چهارمضرب ۲۷
۲. درآمد ۳۰
۳. سیخی ۳۲

4. Hejâz	۳۳	۴. حجاز
5. Gabri	۳۵	۵. گبری
6. Khosrow Shirin (Shuni)	۳۶	۶. خسرو شیرین (شونی)
7. Châhârpâre (Châhârbâgh)	۳۷	۷. چهارپاره (چهارباغ)

Âvâz-e Bayât-e Tork

آواز بیات ترک

1. Châhârmezrâb	۳۸	۱. چهارمضراب
2. Darâmad	۴۰	۲. در آمد
3. Jâme-darân & Kereshme	۴۲	۳. جامه دران و کرشمه
4. Shahâbi	۴۳	۴. شهابی
5. Dogâh	۴۴	۵. دوگاه
6. Feyli	۴۵	۶. فیلی
7. Shekaste	۴۵	۷. شکسته
8. Forud be Tork	۴۶	۸. فرود به ترک
9. Qatâr	۴۶	۹. قطار
10. Ruh-ol Arvâh	۴۷	۱۰. روح الارواح
11. Masnavi	۴۸	۱۱. مثنوی

Âvâz-e Afshâri

آواز افشاری

1. Châhârmezrâb	۴۹	۱. چهارمضراب
2. Darâmad	۵۱	۲. در آمد
3. Qarâ'i	۵۲	۳. قرایی
4. Arâq	۵۳	۴. عراق
5. Sadri	۵۴	۵. صدری
6. Takht-e Tâqdis	۵۴	۶. تخت طاقدیس
7. Rohâb	۵۵	۷. رهاب
8. Masnavi	۵۶	۸. مثنوی

Âvâz-e Dashti

آواز دشتی

1. Châhârmezrâb	۵۷	۱. چهارمضراب
2. Darâmad	۵۸	۲. در آمد
3. Robâ'i	۵۹	۳. رباعی
4. Oshshâq	۶۰	۴. عشاق
5. Gilaki	۶۰	۵. گیلکی
6. Gham-angiz	۶۲	۶. غم انگیز
7. Chupâni	۶۲	۷. چوپانی
8. Dashtestâni	۶۳	۸. دشتستانی

9. Bayât-e Kord	۶۳	۹. بیات کرد
10. Deylamân	۶۵	۱۰. دیلمان

Dastgâh-e Homâyun

دستگاه همایون

1. Châhârmezrâb (1)	۶۶	۱. چهارمضراب (۱)
2. Châhârmezrâb (2)	۶۷	۲. چهارمضراب (۲)
3. Darâmad	۶۹	۳. درآمد
4. Chakâvak	۷۰	۴. چکاوک
5. Tarz	۷۱	۵. طرز
6. Neydâvud	۷۳	۶. نی داوود
7. Bidâd	۷۴	۷. بیداد
8. Oshshâq	۷۴	۸. عشاق
9. Forud be Homâyun	۷۵	۹. فرود به همایون
10. Râz-o Niyâz	۷۵	۱۰. راز و نیاز
11. Leyli-o Majnun	۷۶	۱۱. لیلی و مجنون
12. Bakhtiyâri	۷۶	۱۲. بختیاری
13. Shushtari	۷۷	۱۳. شوشتری
14. Sufi-nâme	۷۸	۱۴. صوفی نامه
15. Nowruz-e Arab	۸۰	۱۵. نوروز عرب
16. Nowruz-e Sabâ	۸۱	۱۶. نوروز صبا
17. Nowruz-e Khârâ	۸۲	۱۷. نوروز خارا

Âvâz-e Bayât-e Esfahân

آواز بیات اصفهان

1. Châhârmezrâb	۸۳	۱. چهارمضراب
2. Darâmad	۸۴	۲. درآمد
3. Bayât-e Raje	۸۶	۳. بیات راجع
4. Oshshâq	۸۷	۴. عشاق
5. Bayât-e Shirâz	۸۸	۵. بیات شیراز
6. Suz-o Godâz & Forud	۹۱	۶. سوز و گداز و فرود
7. Masnavi	۹۲	۷. مثنوی

Dastgâh-e Segâh

دستگاه سه گاه

1. Châhârmezrâb (1)	۹۴	۱. چهارمضراب (۱)
2. Châhârmezrâb (2)	۹۶	۲. چهارمضراب (۲)
3. Darâmad	۹۷	۳. درآمد
4. Zâbol	۹۹	۴. زابل
5. Mokhâlef	۱۰۱	۵. مخالف

6. Maghlub	۱۰۲	مغلوب
7. Muye	۱۰۲	مویه
8. Masnavi-ye Mokhâlef	۱۰۴	مثنوی مخالف
9. Hodi va Pahlavi	۱۰۵	هدی و پهلوی

Dastgâh-e Châhârgâh

دستگاه چهارگاه

1. Châhârmezrâb	۱۰۶	چهارمضرب
2. Darâmad	۱۰۷	درآمد
3. Zangule	۱۰۸	زنگوله
4. Zâbol	۱۱۰	زابل
5. Mokhâlef	۱۱۱	مخالف
6. Maghlub	۱۱۳	مغلوب
7. Hesâr	۱۱۴	حصار
8. Muye	۱۱۵	مویه
9. Mansuri	۱۱۶	منصوری
10. Rajaz	۱۱۸	رجز

Dastgâh-e Mâhur

دستگاه ماهور

1. Châhârmezrâb	۱۱۹	چهارمضرب
2. Darâmad	۱۲۰	درآمد
3. Khosravâni	۱۲۱	خسروانی
4. Goshâyesh	۱۲۲	گشایش
5. Dâd	۱۲۲	داد
6. Feyli	۱۲۴	فیلی
7. Zirafkand	۱۲۴	زیرافکند
8. Shekaste	۱۲۵	شکسته
9. Forud	۱۲۵	فروود
10. Delkash	۱۲۶	دلکش
11. Neyriz	۱۲۸	نیریز
12. Khâvarân	۱۲۹	خاوران
13. Tarab-angiz	۱۲۹	طرب‌انگیز
14. Mâhur-e Saghir	۱۲۹	ماهور صغیر
15. Arâq	۱۳۰	عراق
16. Mohayyer	۱۳۱	محیر
17. Âshurâvand	۱۳۱	آشورآوند
18. Esfahânak	۱۳۱	اصفهانک

19. Baste-negâr	۱۳۱	۱۹. بسته‌نگار
20. Hazin	۱۳۲	۲۰. حزن
21. Zangule	۱۳۲	۲۱. زنگوله
22. Râk	۱۳۳	۲۲. راک
23. Safîr-e Râk	۱۳۳	۲۳. صفیر راک
24. Râk-e Abdollâh	۱۳۴	۲۴. راک عبدالله
25. Forud	۱۳۵	۲۵. فرود

Dastgâh-e Navâ

دستگاه نوا

1. Châhârmezrâb	۱۳۶	۱. چهارمضرب
2. Darâmad	۱۳۷	۲. درآمد
3. Kereshme	۱۳۹	۳. کرشمه
4. Gardâniye	۱۴۰	۴. گردانیه
5. Naghme	۱۴۱	۵. نغمه
6. Bayât-e Râje	۱۴۱	۶. بیات راجع
7. Neyshâburak	۱۴۲	۷. نیشابورک
8. Oshshâq	۱۴۲	۸. عشاق
9. Arâq	۱۴۳	۹. عراق
10. Nahoft	۱۴۴	۱۰. نهفت
11. Hoseyni	۱۴۵	۱۱. حسینی
12. Busalik	۱۴۶	۱۲. بوسلیک
13. Neyriz	۱۴۶	۱۳. نیریز
14. Masihi (Gushe-ye Masihi)	۱۴۷	۱۴. مسیحی (گوشه‌ی مسیحی)
15. Hazin	۱۴۷	۱۵. حزن
16. Gavesht	۱۴۷	۱۶. گوشت
17. Ashirân	۱۴۸	۱۷. اشیران
18. Majosli	۱۴۸	۱۸. مجسلی
19. Khojaste	۱۴۹	۱۹. خجسته
20. Forud	۱۴۹	۲۰. فرود

Dastgâh-e Râst-panjgâh

دستگاه راست پنجگاه

1. Châhârmezrâb	۱۵۰	۱. چهارمضرب
2. Darâmad	۱۵۱	۲. درآمد
3. Zang-e Shotor	۱۵۲	۳. زنگ شتر
4. Zangule	۱۵۳	۴. زنگوله
5. Parvâne (Bâl-e Kabutar)	۱۵۳	۵. پروانه (بال کبوتر)

6. Naghme	۱۵۴	۶. نغمه
7. Khosravâni	۱۵۴	۷. خسروانی
8. Ruh-afzâ	۱۵۵	۸. روح افزا
9. Bayât-e Ajam	۱۵۶	۹. بیات عجم
10. Neyriz	۱۵۷	۱۰. نیریز
11. Panjgâh va Sepehr	۱۵۷	۱۱. پنجگاه و سپهر
12. Oshshâq	۱۵۷	۱۲. عشاق
13. Mobarqa'	۱۵۸	۱۳. مبرقع
14. Qarache	۱۵۸	۱۴. قرچه
15. Nahib	۱۵۸	۱۵. نهیب
16. Arâq	۱۶۰	۱۶. عراق
17. Âshurâvand	۱۶۱	۱۷. آشورآوند
18. Esfahânak	۱۶۱	۱۸. اصفهانک
19. Baste-negâr	۱۶۱	۱۹. بسته نگار
20. Hazin	۱۶۲	۲۰. حزین
21. Abolchap	۱۶۲	۲۱. ابوالچپ
22. Tarz	۱۶۳	۲۲. طرز
23. Leyli-o Majnun	۱۶۴	۲۳. لیلی و مجنون
24. Nafir va Farang	۱۶۴	۲۴. نفیر و فرنگ
25. Nowruz-e Arab	۱۶۵	۲۵. نوروز عرب
26. Nowruz-e Sabâ	۱۶۶	۲۶. نوروز صبا
27. Nowruz-e Khârâ	۱۶۷	۲۷. نوروز خارا
28. Forud	۱۶۷	۲۸. فرود
29. Râk	۱۶۸	۲۹. راک
30. Râk-e Abdollâh	۱۶۹	۳۰. راک عبدالله
30. Râk-e Hendi	۱۷۰	۳۰. راک هندی
31. Naghme-ye Râk (Hendi)	۱۷۰	۳۱. نغمه ی راک (هندی)
32. Safir-e Râk	۱۷۱	۳۲. صغیر راک
33. Forud	۱۷۱	۳۳. فرود

دستگاه شور Dastgâh-e Shur

چهارمضرب
Châhârmezrâb

♩ = 138

The musical score consists of nine staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 3/4 time signature. The tempo is marked as ♩ = 138. The music is written in a style characteristic of Persian classical music, featuring a series of melodic lines with trills (tr) and rests (represented by a double slash with a dot). The melody is primarily composed of eighth and sixteenth notes, with some longer notes and trills. The score is written in a single system, with each staff containing a line of music. The first staff has a key signature change to one flat and a 3/4 time signature. The second staff has a key signature change to one flat and a 3/4 time signature. The third staff has a key signature change to one flat and a 3/4 time signature. The fourth staff has a key signature change to one flat and a 3/4 time signature. The fifth staff has a key signature change to one flat and a 3/4 time signature. The sixth staff has a key signature change to one flat and a 3/4 time signature. The seventh staff has a key signature change to one flat and a 3/4 time signature. The eighth staff has a key signature change to one flat and a 3/4 time signature. The ninth staff has a key signature change to one flat and a 3/4 time signature.

هزار جہد بکردم کہ ستر عشق پوشتم نبود بر سر آتش میسرم کہ بخوشتم
 کفہ بودم کہ یانی غم دل باتو بگویم چه بگویم کہ غم از دل برو چون تو یانی (معدی)

درآمد شہناز (درآمد اوج)
 Darâmad-e Shahnâz
 (Darâmad-e Owj)

سلمک
Salmak

آنچه در چاپ این کتاب به نظر هندوستان و علاقه‌مندان به ساز نی می‌رسد، مجموعه‌ی یادگار نفیس و ذی‌قیمت استاد ابوالحسن صبا است که برای سازهای مختلف مانند ستور، ویلن و سه‌تار نوشته شده است. فراگیری ساز نی از روی نت بالاخص در یک دهه‌ی گذشته بسیار فراگیر شده و همچنین پیشرفت‌های زیادی در زمینه‌ی مکتوب کردن آثار موسیقی ایرانی به‌ویژه ردیف‌های موسیقی ایرانی حاصل شده است. به همین خاطر تصمیم گرفتم ردیف استاد ابوالحسن صبا که هم ردیف سازی و هم ردیف آوازی است و همچنین در موسیقی سنتی ایران الگو و مطابق برنامه دانشگاه‌های موسیقی است، تا آنجا که به اصل و محتوای آن لطمه وارد نشود، جهت فراگیری بهتر ساز نی نت‌نویسی، آوانگاری و تدوین کنم.

عبدالنفی افشارنیا

داخل کتاب کیوآرکدی قرار گرفته که با اسکن آن توسط گوشی تلفن هوشمند امکان خرید نسخه‌ی صوتی قطعات با اجرای فرهاد زالی فراهم شده است.

مؤسسه‌ی فرهنگی - هنری ماهور
Mahoor Institute of Culture and Arts
www.mahoor.com info@mahoor.com

9 790802 641518